

معرفی کتاب

دکتر علی تقی پور ظهیر
برنامه
ریزی
درسی
برای
مدارس
ابتدایی
در
هزاره
سوم

برنامه‌ریزی درسی برای مدارس ابتدایی در هزاره‌ی سوم

نویسنده: دکتر علی تقی پور ظهیر

ناشر: مؤسسه‌ی انتشارات آگاه (آگه)

سال انتشار: ۱۳۸۷

تعداد صفحات: ۲۲۴

در مقدمه‌ی کتاب آمده است، آموزش و پرورش و به‌ویژه برنامه‌ریزی درسی از يك سو با چالش‌های جهانی و از سوی دیگر با چالش‌های درونی خود نظام آموزش و پرورش مواجه است. با توجه به چالش‌های جهانی، برنامه‌ریزی درسی با مسائلی هم‌چون: فرایندهای جهانی شدن و به تبع آن وابستگی ملت‌ها به هم، شتاب روز افزون رشد علمی و فناوری، به‌ویژه در حوزه‌ی اطلاعات و ارتباطات، افزایش نابرابری‌های اجتماعی و شکاف بین کشورها برحسب ثروت، و توزیع نابرابر دانش بین ملت‌ها و... افول اخلاقیات و نیاز شدید به تجدید حیات اخلاق و ارزش‌های اخلاقی روبه‌روست. هم‌چنین، با عنایت به چالش‌های درونی، نظام آموزش و پرورش در زمینه‌ی جهت‌گیری به سوی هدف‌های جدید، تأمین برابری فرصت‌های دستیابی به آموزش و پرورش و ارتقای کیفیت و اثربخش‌تر کردن آن با مشکلاتی مواجه است. همه‌ی این موارد، توجه مسئولان، سیاست‌گذاران آموزش و پرورش و به‌ویژه برنامه‌ریزان آموزشی و درسی را روی این نکته متمرکز می‌کند که برای غلبه بر مسائل یاد شده - که روز به روز هم بر دامنه و وسعت آن‌ها افزوده می‌شود - تغییرات و اصلاحات باید در ساختار، هدف‌ها، برنامه‌ها، و روش‌های آموزش و پرورش صورت پذیرند.

هم‌چنین، در مقدمه بحث‌هایی تحت عنوان «چه چیزهایی باید آموخته شوند»، «نحوه‌ی تدوین برنامه‌ی درسی با توجه به مبانی آن، محتوای برنامه‌ی درسی»، و «ارزش‌یابی» آمده است. این کتاب به

عنوان منبع درسی برای رشته‌های علوم تربیتی، به‌ویژه فناوری آموزشی و برنامه‌ریزی درسی، معرفی شده است. به علاوه، مطالعه‌ی آن به برنامه‌ریزان درسی، مؤلفان کتاب‌های درسی دوره‌ی ابتدایی، معلمان و مدیران مدارس ابتدایی توصیه شده است.

مطالب و مباحث اصلی کتاب در چهار بخش و شانزده فصل تنظیم شده‌اند.

بخش اول با عنوان «معنی و مفهوم برنامه‌ریزی درسی در مدارس ابتدایی»، شامل چهار فصل است: در فصل اول، برنامه‌ی درسی قصد شده و برنامه‌ی درسی پنهان، در فصل دوم، مبانی روان‌شناختی برنامه‌ریزی درسی در دوره‌ی ابتدایی و مبانی فرایند یادگیری در دوره‌ی ابتدایی، در فصل سوم، مبانی جامعه‌شناختی برنامه‌ی درسی دوره‌ی ابتدایی، و در فصل چهارم، برنامه‌ی درسی و نظام ارزش‌ها، منابع، هدف‌های برنامه‌ی درسی و هدف‌های شناختی، عاطفی، روانی - حرکتی در دوره‌ی ابتدایی به بحث کشیده شده است.

بخش دوم با عنوان «درباره‌ی سازمان برنامه درسی در دوره‌ی ابتدایی»، مشتمل بر چهار فصل است: در فصل پنجم، گروه‌بندی کودکان در مدارس ابتدایی، مزایا و محدودیت‌های گروه‌بندی، تشکیل گروه‌های آموزشی، تدریس گروهی، مزایا و محدودیت‌های آن، در فصل ششم: سازمان دادن تجارب یادگیری، اصول و انواع سازمان دادن برنامه‌ی درسی در دوره‌ی ابتدایی، در فصل هفتم، سازمان دادن کلاس برای زیستن و یادگیری، اصول و روش‌های آموزش مبتنی بر روان‌شناسی یادگیری، مبتنی بر ارزش‌های متعالی جامعه، و مبتنی بر بر هدف‌های کلی آموزش و پرورش ابتدایی، و در فصل هشتم، رهبری و توسعه‌ی برنامه درسی، وظایف رهبری آموزشی و برنامه‌ریزی درسی در دوره‌ی ابتدایی آمده است.

بخش سوم با عنوان «درباره حوزه‌های برنامه‌ی درسی مدارس ابتدایی»، مشتمل بر شش فصل است: در فصل نهم، درباره‌ی ارتباطات، مهارت‌های زبان، ویژگی‌های عمده و هدف‌های آموزش برنامه‌ی جدید مهارت‌های زبان، در فصل دهم، زیستن باهم، مطالعات اجتماعی، هدف‌ها و سازمان دادن برنامه‌ی مطالعات اجتماعی، آموزش حفاظت محیط زیست، و در فصل یازدهم، آموزش و روابط کمی، ریاضیات دوره‌ی ابتدایی، هدف‌ها و محتوای ریاضیات ابتدایی، در فصل دوازدهم، کشف محیط طبیعی (علوم در برنامه‌ی مدارس ابتدایی)، هدف‌ها، وسعت و توالی و ابعاد برنامه‌ی علوم، در فصل سیزدهم: سالم زیستن (بهداشت و تربیت بدنی)، هدف‌ها و مؤلفه‌های اصلی برنامه‌ی بهداشت و تربیت بدنی، انواع خدمات بهداشتی، ورزش و تربیت بدنی و در فصل چهاردهم، غنی‌سازی و زیبا کردن زندگی (هنرهای زیبا)، جایگاه هنرهای زیبا در برنامه‌ی درسی مدارس ابتدایی، سرود، موسیقی، و انواع

هنرهای زیبا بحث شده است.

بخش چهارم، با عنوان «درباره‌ی ارزش‌یابی پیشرفت دانش آموزان و چشم انداز آینده»، مشتمل بر دو فصل است: در فصل پانزدهم، ارزش‌یابی پیشرفت دانش آموز، معنا، ابعاد، و مقاصد ارزش‌یابی در دوره‌ی ابتدایی، هدف‌ها و برنامه‌ی جامع ارزش‌یابی، در فصل شانزدهم، چشم انداز آینده‌ی مدارس ابتدایی، آینده‌نگری و پیش‌بینی مبانی تغییرات، تغییر و اصلاح برنامه‌ی درسی، در نتیجه‌ی ویژگی‌های برنامه‌ی درسی و معلمان و ساختمان‌های مدارس ابتدایی در آینده بحث شده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی